

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Via e-post
Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Stockholm
2020-12-30

Ert dnr
Fi2020/03342

Vårt dnr
2020/168

Remiss av betänkandet Skatt på engångsartiklar, SOU 2020:48

Näringslivets Regelnämnd NNR har fått det aktuella ärendet på remiss och vi önskar att framföra följande synpunkter.

I det aktuella betänkandet presenteras ett förslag till skatt som avses att tas ut på för muggar och livsmedelsbehållare som helt eller delvis är tillverkade av plast. Skatten ska tas ut med ett belopp på 5 kr per mugg och 7 kr per livsmedelsbehållare. De behållare som kan återfyllas eller återanvändas under sin livscykel kommer inte att omfattas av förslaget. I förslaget ingår att avdrag ska medges om muggen innehåller högst 10 % plast på 2 kr och om innehållet är högst 1 % plast får avdrag göras med 4 kr. Vad gäller livsmedelsbehållare föreslås att avdrag ska få göras vid dessa plastnivåer på 3 respektive 5 kr. Skattenivån för en mugg blir därmed 5, 3 eller 1 kr och för en livsmedelsbehållare 7, 4 eller 2 kr. Avsikten är att förslaget ska börja gälla fr.o.m. den 1 september 2021.

NNR finner att det senaste året har ett flertal förslag av samma karaktär på skatteområdet varit föremål för utredning och diskussion. Regeringen har exempelvis valt att införa en skatt på plastpåsar. Det finns även förslag på att införa en särskild skatt på mode/kläder och det finns även förslag på att införa skatt på bankverksamhet. NNR har sedan år 2009 frågat företagen om vilka regelområden som anses vara mest kostsamma för företagen att leva upp till och vid varje undersökning har skatte-/momsområdet legat på första plats.

NNR finner att utvecklingen på skatteområdet går åt fel håll med dessa smala skatter som får anses vara kostsamma att hantera för såväl Skatteverket som för berörda företag. Denna utveckling och trend som sker på skatteområdet finner NNR vara mycket problematisk eftersom denna typ av smala styrmedel kommer att öka komplexiteten ytterligare i ett redan komplext skattesystem. Därtill är det befogat att starkt ifrågasätta problembilden för var och en av dessa skatter samt påtala att de inte är samhällsekonomiskt effektiva styrmedel och därmed får dessa skatter till stor del enbart fiskala effekter.

När det kommer till detaljerna i det nu remitterade förslaget finner NNR att förslaget är problematiskt utifrån flera olika dimensioner och vi vill peka på några särskilt viktiga frågor och principiella invändningar.

I Sverige har vi punktskatter på olika varor som tas ut för att det anses finnas negativa externa effekter som behöver internaliseras i priset på utpekade varor. Det presenterade skatten syftar till att minska nedskräpningen och andra relaterade miljöproblem som lyfts fram i betänkandet. Frågan som dock bör ställas är om en skatt är det mest effektiva styrmedlet för att åtgärda den aktuella problembilden. Vi kan konstatera att denna viktiga fråga är obesvarad i det aktuella betänkandet. Enligt NNR måste det ex ante i större ärenden som detta alltid göras en form av styrmedelsanalys för att kunna hitta den åtgärd som når målet till lägsta möjliga samhällsekonomiska kostnad. Här finns det alternativ med pant som sannolikt är ett effektivare styrmedel. Därtill måste frågan om nyttan med plast för att förhindra att livsmedel förstörs och för frågan om livsmedelssäkerhet vägas in i diskussionen, vilket NNR saknar i betänkandet. Här borde det göras livscykelanalyser för att kunna väga olika alternativ mot varandra.

NNR finner att förslaget åtföljs av mycket stora brister utifrån olika dimensioner och vilar på en problembild som redan omhändertas av ett flertal andra regleringar och institutioner. Det finns exempelvis redan skatt på förbränning av avfall och förslag finns kopplat till Unionens direktiv för engångsplaster (se M2020/02035). Den föreslagna skatten blir bara ett lager till med regler för i grunden samma målbild och skulle sannolikt bara få fiskala effekter. Vi kan därför inte förstå skälen till att den överhuvudtaget skulle behöva införas och avstyrker därmed det presenterade förslaget. NNR anser dessutom att det är tidsmässigt helt fel i nuvarande Coronakris att ytterligare öka företagets regelkostnader - direkt och indirekt - och det krävs snarare ett stopp mot denna typ av ökade kostnader för att underlätta för näringslivet att kunna återhämta sig.

Näringslivets Regelnämnd NNR

Tomas Lööv